

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

-----

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. ในสระ ๘ ตัวนั้น สระมีมาตราเบา ๓ ตัว คือ.....ชื่อ..... ๑ (๒๕๕๕/๒)
- ข. สระอีก ๕ ตัว อื่นจากนั้น คือ.....ชื่อ..... ๑ (๒๕๕๕/๒)
๒. พยัญชนะวรรคในบาลีภาษา มีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ (๒๕๕๔/๒)
๓. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. พยัญชนะที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ในวรรคทั้ง ๕ คือ.....,
และ ย..... ๒๑ ตัวนี้ เป็นโสมสะ ๑ (๒๕๕๕)
๔. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. จ्ञานที่ต้งที่เกิดของอักขระ มี ๖ คือ..... ๑ (๒๕๕๔)
- ข. ว เกิดใน ๒ จ्ञาน คือ..... เรียกว่า..... ๑ (๒๕๕๔)
๕. สन्ธิกิริยปกรณ มีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ (๒๕๕๔/๒)
๖. ในสระสนธิ โลโป มีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ จตุตาโรเม, โนเหตํ จัดเป็นอย่างไร ๑ (๒๕๕๔)
๗. ในพยัญชนะสนธิ สญโณโค มีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ อิธปโมหติ จัดเป็นอย่างไร ๑ (๒๕๕๕)
๘. ในนิคคหิตสนธิ ได้สन्ธิกิริยปกรณเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ พุทุธานสาสนํ จัดเป็นชนิดไหน ๑
(๒๕๕๕/๒)
-

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยค ๑-๒
เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

๑.	ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้ ก. ในสระ ๘ ตัวนั้น สระมีมาตราเบา ๓ ตัว คือ อ อิ อุ ชื่อรัสสะ มีเสียงสั้น ๆ ข. สระอีก ๕ ตัว อื่นจากนั้น คือ อา อี อุ เอ โอ ชื่อทิสะ มีเสียงยาว ๆ												
๒.	ตอบ พยัญชนะวรรคในบาลีภาษามี ๒๕ ตัว คือ ก ข ค ฆ ง, จ ฉ ช ฌ ญ, ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ, ต ถ ท ธ น, ป ฟ พ ภ ม ฯ												
๓.	ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้ ก. พยัญชนะที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ในวรรคทั้ง ๕ คือ ค ฆ ง, ช ฌ ญ, ท ธ น, พ ภ ม และ ย ร ล ว ห ฬ ๒๑ ตัว เป็นโมสะ ฯ												
๔.	ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้ ก. ฐานที่ตั้งที่เกิดของอักษระ มี ๖ คือ <table style="margin-left: 40px;"> <tr> <td>กณฺโ</td><td>คอ ๑</td></tr> <tr> <td>ตาลุ</td><td>เพดาน ๑</td></tr> <tr> <td>มฺุฑธา</td><td>คีรษะก็ว่า ปุ่มเหงือกก็ว่า ๑</td></tr> <tr> <td>ทนฺโต</td><td>ฟัน ๑</td></tr> <tr> <td>โอฏฺโ</td><td>ริมฝีปาก ๑</td></tr> <tr> <td>นาสิกา</td><td>จมูก ๑ ฯ</td></tr> </table> ข. ว เกิดใน ๒ ฐาน คือ ฟันและริมฝีปาก เรียกว่า ทนฺโตฏฺฐโซ ฯ	กณฺโ	คอ ๑	ตาลุ	เพดาน ๑	มฺุฑธา	คีรษะก็ว่า ปุ่มเหงือกก็ว่า ๑	ทนฺโต	ฟัน ๑	โอฏฺโ	ริมฝีปาก ๑	นาสิกา	จมูก ๑ ฯ
กณฺโ	คอ ๑												
ตาลุ	เพดาน ๑												
มฺุฑธา	คีรษะก็ว่า ปุ่มเหงือกก็ว่า ๑												
ทนฺโต	ฟัน ๑												
โอฏฺโ	ริมฝีปาก ๑												
นาสิกา	จมูก ๑ ฯ												
๕.	ตอบ สन्ธิวิโยปกรณ มี ๘ อย่าง คือ <table style="margin-left: 40px;"> <tr> <td>โลโป</td><td>ลบ ๑</td></tr> <tr> <td>อาเทโส</td><td>แปลง ๑</td></tr> <tr> <td>อาคโม</td><td>ลงอักษรตัวใหม่ ๑</td></tr> </table>	โลโป	ลบ ๑	อาเทโส	แปลง ๑	อาคโม	ลงอักษรตัวใหม่ ๑						
โลโป	ลบ ๑												
อาเทโส	แปลง ๑												
อาคโม	ลงอักษรตัวใหม่ ๑												

	วิกาโร ทำให้ผิดจากของเดิม ๑ ปกติ ปกติ ๑ ทีโม ทำให้ยาว ๑ รสุส ทำให้สั้น ๑ สยโณโค ซ้อนตัวอักษร ๑ ฯ
๖.	ตอบ ในสระสนธิ โลโป มี ๒ คือ ลบสระหน้า ๑ ลบสระหลัง ๑ ฯ จตุตาโรเม จัดเป็นลบสระหลัง ฯ โนเหต จัดเป็นลบสระหน้า ฯ
๗.	ตอบ ในพยัญชนะสนธิ สยโณโค มี ๒ อย่าง คือ ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกัน อย่าง ๑ ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปไม่เหมือนกัน อย่าง ๑ ฯ อิธรูปโมหติ จัดเป็น ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกัน ฯ
๘.	ตอบ ในนิคคหิตสนธิ ได้สันธิกิริโยปการณ ๔ คือ โลโป ๑ อาเทโส ๑ อาคโม ๑ ปกติ ๑ ฯ พทุธานสาสน จัดเป็นชนิดโลโป ฯ